

Sygn. akt I ACz 2318/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Kowacz-Braun

Sędziowie: SSA Andrzej Struzik

SSA Jerzy Bess (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. P.

przeciwko M. P.

o rozwód

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 sierpnia 2015 roku, sygn. akt XI C 1773/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Andrzej Struzik SSA Anna Kowacz-Braun SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I ACz 2318/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek pozwanego M. P. o zabezpieczenie kontaktów z małoletnimi A. P. i S. P..

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Strony zawarły związek małżeński w dniu 28.08.1999 r. W trakcie trwania tego związku małżeńskiego urodziło się troje dzieci: P. P. (1) ur. (...), A. P. ur. (...) i S. P. ur. (...)

Małoletni P. P. (1) jest biologicznym synem powódki oraz pozwanego M. P.. W dniu 20 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy (...)w K. w sprawie pod sygn. akt III RC 244/15/K z powództwa Prokuratora Rejonowego K. przeciwko M. P., E. P. oraz małoletnim: A. P. i S. P. o zaprzeczenie ojcostwa M. P. wydał wyrok, mocą którego ustalił, że M. P. nie jest ojcem małoletnich: A. P. i S. P.. Ojcem biologicznym małoletnich: A. P. i S. P. jest M. W. (1), z którym powódka oraz małoletni A. i S. obecnie zamieszkują.

Powódka i pozwany nie mieszkają razem od czerwca 2014 r. Wówczas powódka wyprowadziła się od pozwanego i zabrała ze sobą tylko małoletniego S.. Małoletni P. oraz A. zostali z pozwanym. O pozostaniu A. pod opieką pozwanego zdecydowali oboje małżonkowie, mimo że pozwany miał już wówczas wiedzę, że A.

i S. nie są jego biologicznymi dziećmi. Pozwany spędził z dziećmi wakacje w 2014 r. Następnie E. P. przejęła opiekę nad córką. Pozwany od września 2014 r. do kwietnia 2015 r. nie miał zapewnionych przez powódkę kontaktów telefonicznych z A. i S. w ich miejscu zamieszkania. Pozwany dzwonił więc do przedszkola, do którego uczęszczali małoletni. Na to nie godziła się powódka. W dniu 08.04.2015 r. strony zawarły ugodę mediacyjną częściową, w której przyjęły, że kontakty M. P. z A. i S. nie będą regulowane oraz że pozwany będzie miał prawo do jednego kontaktu telefonicznego w tygodniu oraz do spotkań z małoletnimi przebywającymi z matką nie mniej niż 1 godzinę w miesiącu, jednak zgodnie z potrzebami dzieci. Pozwany dążył do nawiązania kontaktów osobistych z A. i S.. Pozwany odwożąc małoletniego P. do jego dziadków macierzystych do K., by umożliwić synowi kontakt z matką, starał się jednocześnie zobaczyć z S. i A., którzy towarzyszyli powódce. Powódka w czasie tych wizyt niechętnie udostępniała dzieci pozwanemu. Pozwany dwa razy wzywał Policję by wymóc na powódce możliwość zobaczenia się z dziećmi. W lipcu 2015 r. M. P. ostatni raz spotkał się z A. i S.. Spędził z nimi wówczas kilka godzin.

Strony nie pozostają ze sobą w kontakcie telefonicznym. Istnieje między nimi silny konflikt. Zdarzały się sytuacje, że w obecności małoletnich strony odnosiły się do siebie w sposób wulgarny, prowadząc rozmowy podniesionym tonem. Powódka i pozwany ewentualne informacje przekazują sobie za pośrednictwem wspólnego syna - P.. Pozwany boleśnie odczuwa rozstanie z A. i S.. Darzy ich miłością ojcowską. A. i S. zwracają się do niego mówiąc „tato”. Do M. W. (1) mówią po imieniu. Powódka wraz z A. i S. oraz M. W. (2) od września 2015 r. ma mieszkać w P. koło K.. A. będzie uczęszczała do szkoły w Z..

Pozwany w maju 2015 r. kupił bilety na koncert (...) dla siebie P. i A. bez wcześniejszego uzgodnienia tego z powódką. Koszt zakupu biletów wyniósł 562,11 zł. O kupnie biletów pozwany poinformował powódkę za pośrednictwem P.. Małoletnia wiedziała o tym, że pozwany kupił bilety. Koncert miał się odbyć 25.08.2015 r. o godz. 19.00.

Oceniając wniosek pozwanego Sąd Okręgowy podał, że nie zasługuje on na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podkreślił, że Sąd Rejonowy (...)w K. w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa M. P. wydał nieprawomocny wyrok, mocą którego ustalił, że M. P. nie jest ojcem małoletnich A. P. i S. P.. Zaznaczył, że strony pozostają w silnym konflikcie, który uniemożliwia im jakiegokolwiek współdziałanie, a tym samym porozumienie w kwestii kontaktów pozwanego z małoletnimi A. i S.. Pozwany dotychczas podejmował różne działania celem utrzymania kontaktów z małoletnimi, jednakże na tle tych kontaktów dochodziło między stronami do nieporozumień, wzajemnych zastrzeżeń, sytuacji napięcia i zachowań agresywnych, w tym w obecności dzieci. Wszystkie powyższe okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego, przemawiają za przyjęciem, iż na obecnym etapie postępowania uregulowanie kontaktów pozwanego z małoletnimi A. i S. nie jest zgodne z ich dobrem. Będzie bowiem narażało małoletnich na sytuacje konfliktowe pomiędzy stronami. Sąd Okręgowy wskazał nadto, że obecna sytuacja rodzinna małoletnich jest z pewnością trudna dla nich do zrozumienia. Małoletni zamieszkali bowiem poza K., zostali oddzieleni od starszego brata i pozostają we wspólnocie domowej z mężczyzną, którego dotychczas znali jako osobę spoza rodziny. W tej sytuacji małoletni winni być objęci szczególną troską i ochroną oraz mieć zapewniony spokój. Nagłe odnowienie osobistych kontaktów z pozwanym po ponad miesięcznej przerwie, przy braku wsparcia ze strony matki i jej akceptacji dla tych kontaktów oraz przy możliwych emocjonalnych zachowaniach stron mogłoby ten spokój zaburzyć.. Sąd Okręgowy podkreślił, że dobro dzieci jest w tym wypadku wartością najwyższą, wyprzedzającą prawo rodzica do osobistego kontaktu z dzieckiem – zaznaczając, że swoje rozstrzygnięcie podjął po rozważeniu stanu faktycznego przez pryzmat tej wartości, z uwzględnieniem konsekwencji tego rozstrzygnięcia dla przyszłości małoletnich.

Sąd Okręgowy wskazał również, że wyrok w przedmiocie zaprzeczenia ojcostwa pozwanego uzyska przymiot prawomocności w dniu 11 września 2015 r., więc z tym terminem po stronie pozwanego w sprawie o rozwód odpadną przesłanki warunkujące udzielenie zabezpieczenia w zakresie kontaktów z małoletnimi A. i S.. Pozwany będzie miał natomiast prawo do wystąpienia do właściwego sądu rodzinnego z żądaniem uregulowania kontaktów z małoletnimi na mocy art. 113⁶ k.r.o.

Przedmiotowe postanowienie zaskarżył w całości zażaleniem pozwany, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie jego wniosku o zabezpieczenie kontaktów z małoletnimi A. P. i S. P. na czas trwania procesu – w sposób wskazany we wniosku.

W uzasadnieniu zażalenia pozwany podał, że nie powódka jednostronnie i bezzasadnie odmawia mu jakichkolwiek kontaktów z dziećmi. Wskazał, że ich dobro, wbrew twierdzeniom Sądu I instancji, przemawia za utrzymaniem ich kontaktów z nim, gdyż jest jedynym ojcem, jakiego znają, podkreślając, że powódka przez lata utwierdzała go w przekonaniu, że to on jest ich ojcem. Wskazał też na fakt istnienia pomiędzy nim a dziećmi silnej więzi emocjonalnej.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie może zostać uwzględnione, gdyż zaskarżone postanowienie odpowiada prawu – jednakże z innych powodów, niż przytoczone w jego pisemnym uzasadnieniu.

Niezależnie bowiem od kwestii zasadności argumentów zażalenia oraz tego, czy jego wniosek o zabezpieczenie znajduje uzasadnione podstawy, wskazać trzeba, że zgodnie z przepisem art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c., sąd odwoławczy w postępowaniu zażaleniowym orzeka biorąc za podstawę aktualny stan rzeczy. W niniejszej sprawie trzeba więc wziąć pod uwagę fakt, że wyrok Sądu Rejonowego (...) w K. z dnia 20 sierpnia 2015 roku, sygn. akt III RC 244/15/K wydany w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa M. P. w stosunku do małoletnich A. i S. - w części ustalającej, iż pozwany nie jest ojcem wskazanych małoletnich - uzyskał z dniem 11 września 2015 roku walor prawomocności. Pozwany zaskarżył bowiem jedynie zawarte w przedmiotowym wyroku postanowienie o kosztach procesu (k. 30, 46, 74 akt sprawy III RC 244/15/K).

Tymczasem zważyć należy, zgodnie z art. 58 § 1 k.r.o., w wyroku rozwodowym sąd rozstrzyga jedynie o kontaktach ze wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków. Dodatkowo, stosownie do treści art. 445¹ § 1 k.p.c., jeżeli sprawa o rozwód jest w toku, nie może być wszczęte odrębne postępowanie dotyczące ustalenia kontaktów ze wspólnymi małoletnimi dziećmi stron. A contrario stwierdzić trzeba, że stronie procesu rozwodowego nie przysługuje w tym procesie legitymacja do żądania zabezpieczenia kontaktów z małoletnim dzieckiem, które nie jest wspólnym dzieckiem stron. Jeżeli jednak sprawowała ona pieczę nad dzieckiem przez dłuższy czas, ma uprawnienie do wystąpienia o uregulowanie kontaktów w odrębnym postępowaniu, na podstawie art. 113⁶ k.r.o.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że o kontaktach pozwanego z A. i S. P. nie można już rozstrzygać w trybie zabezpieczenia w procesie rozwodowym. Wobec wydania wyroku o zaprzeczenie ojcostwa, uznać trzeba bowiem, że małoletni A. i S. nie są wspólnymi dziećmi stron. Co za tym idzie, pozwany nie ma legitymacji do tego, by żądać zabezpieczenia kontaktów z nimi w niniejszym postępowaniu.

Zaznaczyć jednak można – na co zwrócił już uwagę Sąd I instancji - że pozwanemu przysługuje możliwość domagania się uregulowania kontaktów z małoletnimi w postępowaniu przed właściwym sądem opiekuńczym, na podstawie art. 113⁶ k.r.o., zgodnie z którym przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczące kontaktów z dzieckiem stosuje się odpowiednio do osoby, która sprawowała przez dłuższy czas pieczę nad nim.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny postanowił jak na wstępie, na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Andrzej Struzik SSA Anna Kowacz-Braun SSA Jerzy Bess